

## I gang med lugningen nu!

Det er blevet almindeligt at tænke på miljøet, når vi passer haven, men tendensen går ikke kun i den ene retning. Undersøgelser har vist, at der tilsyneladende er en svag stigning i forbruget af sprøjtegift blandt Albertslunds haveejere i disse år. Og det er et problem, mener Agenda Centrets landskabsarkitekt Poul Erik Pedersen:

”Det er et problem, fordi giften i haven i sidste ende vil forurene grundvandet – vores børns og børnebørns drikkevand – og fordi giften forårsager død og ulykke blandt havens småfugle, regnorme og mikroorganismer. Og så er det helt unødvendigt: Hvis du begynder på lugningen her i april, mens ukrudtet endnu er småt, er det nemt at få bugt med, og arbejdet er hurtigt overstået. Men allerede til maj vil ukrudtet begynde at sprede frø, og det vil have udviklet sig til kraftige planter med seje stængler, som det tager lang tid at komme igennem. Det er også en god hjælp at dække jorden med barkflis eller bunddækkeplanter, så nye ukrudtsfrø ikke kan få lys til at spire”, siger Poul Erik Pedersen.

Agenda Centeret har netop lavet et diasforedrag med gode idéer til, hvordan man indretter haven, så den bliver miljøvenlig. Diasforedraget står til rådighed som et gratis tilbud for kommunens grundejerforeninger og boligselskaber, til oplæg på generalforsamlinger, beboermøder, o.lign.

Det er Poul Erik Pedersen, som står for foredraget, og vi har spurgt ham, om han kan give os nogle huskereglere til, hvordan man laver en miljøvenlig have. Han fortæller, at der især er fem ting, man skal være opmærksom på:

**”Undgå gift og kemikalier.** Det gælder ikke kun sprøjtegift. Det handler også om at undgå kunstgødning og trykimprægneret træ. Kunstgødning er unødvendigt, hvis du planter sunde planter i en sund jord, og måske tilfører et tyndt lag kompost hvert år. Om nødvendigt kan du benytte økologisk naturgødning. Og trykimprægneret træ er ofte lavet af dårlige frasorteringer. Køb stolper af Robinie-træ eller Eg i stedet, eller benyt stolpesko, – det er mindst lige så modstandsdygtigt, og træet er som regel af langt bedre kvalitet.”

**”Begræns forureningen.** En af de største forureningskilder i haven er udstødningsrøgen fra motorsave og græsklippere. Der vil selvfølgelig være situationer, hvor det er mest hensigtsmæssigt at bruge motordrevet havegrej, men ofte er det et spørgsmål om bekvemmelighed og gamle vaner. Håndkraft og håndredskaber kan tit fungere lige så godt, eller bedre. Det larmer mindre, og så får du mere motion og frisk luft!”

**”Begræns ressourceforbruget og ødelæggelsen af naturen.** Vidste du for eksempel, at dansk spagnum bliver gravet ud af Lille Vildmose i Nordjylland, som er et enestående, men også meget sårbart naturområde? Hvis du ikke kan undvære spagnum, eller pottemuld lavet af spagnum, så sørg i det mindste for at spagnumen kommer fra Sverige eller Finland, hvor højmoserne er meget større og mindre sårbare.”

**”Genbrug havens ressourcer og materialer.** Hvis du for eksempel komposterer dit køkken- og haveaffald, bringer du næringsstofferne tilbage til jorden, i stedet for at smide dem ud. Du kan også genbruge havens affald ved at lade en grenbunke ligge og formulde nede i baghaven. – Det vil småfuglene, pindsvinene, og alle de andre smådyr sætte stor pris på.”

**”Indret haven så den bliver et tilflugtssted for småfugle og nyttige insekter.** Vand i haven tiltrækker mange dyr, hvad enten det er et lille fuglebad eller en rigtig havedam. Eller du kan simpelt hen plante blomstrende krydderurter, bærbuske og frugttræer. Så vil du hurtigt få haven fuld af mejser og musvitter, mariehøns og sommerfugle. Alle disse smådyr er nyttige, fordi de – udover at være kønne at se på – også spiser store mængder bladlus og andre skadedyr”, siger altså Poul Erik Pedersen, der i øvrigt tilføjer at den miljøvenlige have også skal være nem at holde: ”Jo flere arbejdsopgaver, vi skaber for os selv i haven, jo mere fristes vi til at bruge de ’nemme’ løsninger, som involverer gift og kemi, ressourceforbrug, naturødelæggelse, og endnu flere havemaskiner til at sprede støj og forurening.” Og Agenda Centret slutter af med at sige:

”Den miljøvenlige have er ikke kun en fryd for øjet, og en livsbekræftende oase. Det er også en robust have, hvor skadedyrene stort set aldrig bliver et problem, fordi der altid er nyttedyr i haven, som spiser skadedyrene, og dermed bliver det en have i naturlig balance.”



*Haven bliver nemmere at holde, hvis du dækker havens bede med et tykt lag barkflis, og starter på lugningen i god tid. Endnu er ukrudtet småt og nemt at gå til. Men om en måned vil de små uskyldige spirer have udviklet sig til omfangsrige Snerler, Tidsler, Skvalderkål og andet besværligt ukrudt...*  
Foto: Poul Erik Pedersen.